

7

DE
MORBI SALVTARIS
NOTIONE RITE APPLICANDA

EX CONSENSV GRATIOSAE FACVLTATIS MEDICAE
IN REGIA FRIDERICIANA

PRAESIDE

D. ADAMO NIETZKI

DIE XXVIII. MAII MDCCC LV.

H. L. Q. S.

PVBlice DISSERT

AVCTOR

CAROLVS CHRISTIANVS WAGNER

LOEVENA SILESIVS.

HALAE AD SALAM

STANNO CVRTIANO.

PERPETUO DE RE DOMINO

MORBI SALVATORIS

FRANCISCO ARTHURICO

IN CONSENSU GRATIOSAE FACULTATIS MEDICAE

IN REGIA UNIVERSITATE

DE KITTITZ

D. ADAMO NIETZKI

OTTENDORFF

AVERTITIS

LECTOR

CAROLVS CHRISTIANVS WAGNER

MDCCCXXXVIII

IN REGIA UNIVERSITATE

HABE AD SALAM

FRANCISCO ARTHURICO

PERILLVSTRI. DOMINO.
DOMINO.
ERNESTO. FRIDERICO.

L. B.

DE. KITTLITZ.

ET.

OTTENDORFF.

AVGVSTISSIMO. POTENTISSIMOQVE. PRVSSORVM.

REGI. A. CONSILIIIS. SANCTIORIBVS. PRIMO.

CONSILIARIO. IN. TRIBVNALI. SVPREMO.

QVOD. VRATISLAVIAE. FLORET.

MAECENATI.

BENEFICENTISSIMO.

PROMOTORI.

STVDIORVM. SVORVM. BENIGNISSIMO.

DOMINO. SVO. GRATIOSISSIMO.

VI. ET.
VIRO. MAGNIFICO. EXCELLENTISSIMO.
AMPLISSIMO. DOCTISSIMO.
DOMINO.
CHRIST. GOTTLIEB.
LVDWIG.

MEDICINAE. DOCTORI. IN. ILLVSTRI. ACADEMIA.
LIPSIENSI. ANATOMIAE. ET. CHIRVURGIAE. P. P. O.

COLLEGII. B. M. V. COLLEGAE. ACADEMIAE.

SCIENTIARVM. BEROLINENSIS.

SODALI.

PATRONO. FAVORI.

STVDIORVM. SVORVM. DIRECTORI.

AESTVMATISSIMO. BENEVOLENTISSIMO.

OPTIMO. HVIC. DVVMVIRATVI.

PAGINAS. ISTAS. ACADEMICAS.

STVDIORVM. SVORVM. PVBLICVM. SPECIMEN.

IN. PVBLICAM. TESTIFICATIONEM.

REVERENTIAE. ET. GRATI. ANIMI.

SVIQVE. VLTERIOREM. COMMENDATIONEM.

SACRAT.

ATQVE. INTER. FERVIDISSIMA. VOTA.

PRO. PERENNITATE. SALVTIS.

D. D. D.

DEVINCTISSIMVS. CVLTOR.

CAROLVS. CHRISTIANVS. WAGNER.

LOEVENA. SILESIVS.

HALAE. PROPTER. SALAM. ID. MAII A. R. S.

CI^o 1800 LV.

DISSERTATIO ACADEMICA
DE
MORBI SALVTARIS
NOTIONE RITE APPLICANDA.

§. I.

ieri quandoque experientia docet, *Observa-*
vt aegra iam corpora humana se *tio.*
melius habere incipiant, nouo
quodam morbo in iisdem adhuc
suborto. Ita febrem intermitten-
tem hypochondriacis, hysterics non nunquam
profuisse; a fluxu sanguinis ex naribus tinnitus
aurium, vertigines, dolores capitis, et alia mala
apud iuuenes saepe levata fuisse, historia medi-
ca restatur, compluraque alia, huc pertinentia
exempla enarrat. *Confr. ill. ALBERTI dissert.*
de salubrit. morbor. ill. b. m. HOFFMANNI med.
rat.

rat. system. sect. II. cap. I. §. XXII. seq. Sed inter hasce morborum contemplationes nascitur iam in animo idea salubritatis cuiusdam, iisdem adhaerentis.

§. II.

Definitio morbi salutaris. Erit adeoque *morbus salutaris*, cuius solutio remedium adfert alteri morbo, cum illo simul existenti, ita tamen, ut status inde corporis ortus, priore non sit periculosior.

§. III.

An possibiles morbi salutare? *Morbos salutes in corpore humano existere posse, nemo non concedere debet: (§. I. et II.).*

Neminem fore puto, qui mihi vitio vertat, quod in praesente tractatione de morborum salutarium possibilitate euincenda sum sollicitus. Postulant id enim sanioris Logicae praecepta; quando nimirum definitiones nominales loco principiorum demonstrandi adhibentur. Quod impraesentiarum obtinet, ut sequentia docehant.

§. IV.

Qualis notio morbi salutaris? Quum morbus salutaris requirat alium morbum, ipsi coexistentem, namque ex illius solutione in corpore statum non ita periculosum, quam prior fuerat (§. II.): *notionem morbi salutaris non nisi relatiuam fore, patet.*

§. V.

§. V.

Fieri adeoque poterit, ut morbus quidam in uno casu sit salutaris, in alio vero minus (§. antec.). *Quid poro inde?*

Luculentissime id apparebit ex exemplis, infra allegandis.

§. VI.

Morbus salutaris vel sanitatem, vel morbum priore mitiorem, quo adiciebatur corpus, producere debet. Morbus enim salutaris est remedium ratione alterius morbi, cum illo simul existens (§. II.). Sed remedium morbi omne id esse dicitur, quod illum vel tollere, vel imminuere valet. Idem adeoque a morbo salutari fieri debere patet. Quia etiam ex morbo salutari non alius in corpore suboriri debet status, quam exilitate periculorum a priore distinctus (§. II.): sequitur, ut tum vel pristinae sanitati restituatur aeger, vel saltem longe mitiore morbo, quam antea, detineatur. Euidens igitur erit veritas propositionis.

§. VII.

Quodsi itaque in casu quodam morbus aliquis deprehendatur, quem alias salutarem fuisse constitit, a quo nunc aeger in maiora pericula vitae conicitur, vel eodem perit: illum nullam salubritatem prae se tulisse, tuto iam colligere poteris (§. ant.). *Consectarium,*

B

§. VIII.

§. VIII.

Aliud. Morbus porro salutaris magnitudine superare non debet morbum, per illum soluendum. (§. VI.)

§. IX.

Morbi salutaris ratio ad alium morbum. Morbus salutaris causae morbi, per illum solvendi, respondere debet. Nam morbi salutaris est producere vel fanitatem, vel morbum priore mitiorem (§. VI.). Neutrum vero fieri poterit absque sublacione, vel mutatione causae morbi, per salutarem solvendi: alias enim concedi deberet, fieri posse, ut fanitas in corpore obtineat, causa morbi simul praesente, et morbus leuior existat, licet illius causa grauior fuerit; id quod rationi repugnat. Ex quibus itaque manifesto apparet, quantopere morbus salutaris causae morbi, per illum solvendi, respondere debeat.

§. X.

Confectarium. Quum in morbi salutaris solutione ratio sufficiens contineatur, cur vel fanitas redeat, vel morbus priore minor in corpore relinquatur (§. antec. demonstrat.): consequens iam erit, morbi salutaris solutionem in relatione esse ad alium morbum, ipsi coexistentem, instar causae ad effectum.

§. XI.

Quid sit rite applicare no- Rite applicare notionem morbi salutaris nihil aliud est, quam recte iudicare, an morbus quidam

dam in casu aliquo obuio huius conditionis vel ^{tionem} fit, vel fuerit, vel futurus sit, vt ab illius solu- ^{morbi sa-} tione alter eidem coëxistens morbus simul mute- ^{lutaris.} tur cum productione vel sanitatis, vel morbi, priore mitioris, an vero res se hic habeat plane diuerso modo?

§. XII.

Qui notionem morbi salutavis rite applicare con- ^{Requisita} tendit: illum sanitatem et morbos, vtrorumque caus- ^{ad istam} sas, effectus in corpore, et signa distincte intelligere applica- ^{tionem.} oportet. Nam rite applicaturus notionem morbi salutavis iudicare vult, vtrumne in casu substrato vel sit, vel fuerit, vel futurus sit morbus, quo soluto, alius quoque morbus, ipsi coëxistens, simul ita mutetur, vt loco eius vel sanitas redeat, vel relinquatur in corpore morbus priore mitior; an vero haec omnia se secus habeant (§. XI.)? Quia vero morbi salutavis solutio ad morbi alterius, ipsi coëxistentis, imminutionem, vel illius conuersionem in statum sanitatis sese habet vt causa ad effectum (§. X.): sequitur, vt causarum natura introspectienda sit, quo cognoscantur effectus inde dependentes, atque horum indoles probe intelligenda, quo intelligantur causae, tandemque ea simul tenenda, vnde haec omnia vel adesse, vel adfuisse, vel adhuc futura esse colligi possint. Hinc rectam notionis de morbo salutari applicationem postulare patet, vt sanitas, morbi, vtro-

vtorumque causae, effectus in corpore, et signa distincte cognoscantur.

§. XIII.

Confectorium.

Sanitas aequae, ac morbus respondent modo compositionis, qui obtinet in corpore humano viuo: id praecipientibus Physiologia et Pathologia. Non exigua autem illa est diuersitas ratione istius modi compositionis in singulari. Ob quam causam *neceffe erit, vt vite applicaturus notionem morbi salutaris ad casum, rationem habeat differentiae indiuidualis (§. ant.).*

§. XIV.

Confectorium.

Quum recte applicaturus notionem morbi salutaris ad casum, non debeat praeteruidere differentiam indiuidualem (§. ant.): *illum ergo oportebit animum dirigere ad aetatem, vitae genus, sexum, temperamentum, praeteritas corporis determinationes, variaque ad ipsum admissa.*

§. XV.

Scholion generale.

Dum generalia in doctrinis semper eximum usum in specialioribus praestant: neque inuilia fore existimo, quae de argumento, mihi ad pertractandum sumto, hucusque protuli. Ex notatione morbi salutaris, ab obseruationibus abstracta, eiusdem adfectiones deducere, atque ex harum

rum contemplatione legem illam evolueri conatus eram, quae in applicatione huius theoriae necessario obseruari debet. Quum omnes veritates forrorio quasi vinculo inter se arctissime sint connexae: neque fieri poterit, vt vna alteri repugnet. Hinc maximopere inter se consentient veritates a priori rite deductae cum illis, quae a posteriori, seu ope experientiae cognoscuntur. Atque huius quoque conditionis ea omnia esse reor, de quibus haecenus differui. Satis luculenter id constabit ituro per exempla. Operae adeoque pretium erit, non nullos casus enarrare, vt generalia, superius prolata, partim magis illustrentur, partim illorum vsus in specialioribus probe intelligatur.

§. XVI.

Haemorrhagiae subiectis plethoricis ita subortae, Haemorrhagiae vt quantitas sanguinis remanentis in corpore respondeat quantitati, quam sibi status sanitatis postulat, neque ab ista excretionem sanguinis viscus quoddam laedatur: illis tunc nomen morbi salutavis tribui poterit; in casu autem opposito minime. Plethorae enim nomine venit quantitas sanguinis maior illa, quam requirit sanitas. Quodsi igitur subiectis plethoricis oboritur haemorrhagia, cuius beneficio tantum modo sanguinis excernitur, vt illius portio residua in corpore plane respondeat sanitati: hanc iam restitui, ita sublata plethora, patet; dum hoc loco simul excluduntur possibiles ab haemorrhagiae

morrhagiis laesiones viscerum, vt morbi plethora maiores (per princip. Pathol.). Sub qua ideoque conditione haemorrhagia plethoricis erit morbus salutaris (§. VI.). Sit vero plethoricis admodum parca haemorrhagia, aut nimium excedens: tunc praeter alia mala, in casu priore organimi, molestissimae vasorum ad loca haemorrhagica distensiones; in casu autem posteriore collabescentiae vasorum, adfectus syncoptici, adeoque morbi in corpore produci poterunt, longe grauiores plethora ipsa, id commonstrante Pathologia. Neque tum haemorrhagiae morbis salutaribus accenseri poterunt (§. cit.). Vnde iam constabit propositio.

§. XVII.

Confectarium.

Phthisin pulmonalem in pulmonum exulceratione consistere, atque ex haemoptysi saepe prodire, Pathologia euincit. Si igitur *haemaphysia, subiectis plethoricis obortam, sequitur phthisis pulmonalis: tunc dicta modo haemorrhagiae species numerum morborum salutarium subire non poterit* (§. ant.).

§. XVIII.

Aliud.

E contraria autem parte haemorrhagiae naturae temperatae plethoricis erunt salutaris. (§. XVI.).

§. XIX.

§. XIX.

Si in partibus, quibus adhaerent ulcera putrida, prodeunt haemorrhagiae: haec iam ad morbos salutares pertinere non poterunt. Etenim a sanguine vlcibus putridis admixto, putredinem in iisdem magis adaugeri, indeque morbum maiorem fieri, ex pathologicis constat. Vt de eo nil dicam, quod nimium excedere soleant haemorrhagiae in dicto casu abortae. Quapropter neque ad morbos salutares referri poterunt.

§. XX.

Ex §. praeced. iam liquet, quorsum spectent haemorrhagiae carcinomatibus, exulcerato, utero su-
peruenientes?

§. XXI.

Quando in grauibus ad viscera congestionibus haemorrhagiae eueniunt, et quidem absque productio-
ne vel orgasmu, vel collabescenciae vasorum, vel lae-
sionis cuiusdam in viscere quodam: tunc illae reputa-
ri poterunt pro morbo salutari; maxime si simul fue-
rint reuulsoriae. Quum enim graues ad viscera
congestionibus nimis auctam in iisdem humorum
quantitatem inuoluunt, ita, vt inde vasa illorum
substantiam perreptantia, mirum in modum di-
stendantur. Sed sanguinis quantitate, per hae-
morrhagiam imminuta, decrescet quoque quan-
titas

titas sanguinis, vasa viscerum distendentis. Unde congestionem ibidem imminui, vel etiam plane tolli posse, patet. Quod quum eo citius obtineatur, dum sanguis ex plaga, partibus adfectis opposita, excernitur, siue dum haemorrhagia reuulsoria oboritur: tunc huius generis haemorrhagiae magis proficiunt congestionibus. Quoniam porro per hypothesein propositionis omnes morbi in casu exulare debent, qui ab haemorrhagiis producti maiores forent ipsis congestionibus: liquidum iam est, quod tum haemorrhagiae salutaris dici debeant (§. VI.).

§. XXII.

Confectarium. Moderatae ergo excretionis haemorrhoidum, sanguinis ex utero considerandae erunt tanquam morbi salutaris in infarctibus viscerum abdominalium, in passionibus hypochondriacis, hysteris, in vertiginibus, variisque aliis capitis adfectionibus.

§. XXIII.

Aliud. Quod si vero vomitum cruentum, licet ab eodem infarctus lienis imminuatur, tanta inter euendum insequatur pectoris oppressio, ut inde haemoptysis pulmonibus fatalis oriatur: ille tunc haemorrhagiis salutaribus adnumerandus non erit.

§. XXIV.

§. XXIV.

Si motuum febrilium ea fuerit ratio, ut inde va- Februm
riae stases et obstructions resoluantur sine nouarum salubritas
productione in illis locis corporis, quae maiorem insu- et insalu-
xum habent in oeconomiam vitalem, aut alia pericu- britis
losiori quadam dictorum locorum adfectione; vel cum quando?
ortu nouarum obstructionum, sed in illis partibus,
quae nexum modo remotiorem habent cum vitalibus:
febris tunc loco morbi salutaris habenda erit. In ca-
sibus vero oppositis non ita. Conditiones in pro-
positione enarratas possibiles esse, ex Pathologia
apparet, utpote in qua ex natura febris deducitur,
fieri posse, ut illius vi obstructions vel referen-
tur, vel augeantur, vel nouae producantur. Con-
tingat iam in casu quodam febris, ut resolutis
prioribus obstructionibus, non producantur aliae
in partibus vitalibus, nec istae alio modo vehe-
menter adficientur; vel obstructions nouae par-
tes occupent cum vitalibus non adeo arte co-
haerentes: tunc febrem sequetur vel sanitas, vel
morbus priore minor. Ideoque febris salutaris di-
cenda erit (§. VI.), quae salubritas eidem in casibus
oppositis assignari non poterit.

§. XXV.

Ergo febris quaedam intermittens conuersa in Consecta-
acutam, aut ista soluta per metastes ad viscera nobilio- rium.
ra, praesertim si maligna fuerit, salutaris dici non pot-
erit; quod secus se habebit, facta metastasi ad partes
externas (§. ant.).

C

§. XXVI.

§. XXVI.

Aliud. Nec salutavis dici poterit febris, quae corpora, humoribus spissis infarcta, ita aggreditur, ut inde graves inflammationes in iisdem suboriantur (§. XXIV.).

§. XXVII.

Aliud. Neque etiam morbi salutavis nomine digna erit febris, quae propter visceris cuiusdam infarctum oboritur, atque iste in scirrhum mutatur (§. XXIV.).

§. XXVIII.

Aliud. Ne tunc quidem salutavis appellanda erit febris, quae ad infarctus et scirrhus viscerum ita accedit, ut haec valdopere inflammentur (§. XXIV.).

§. XXIX.

Aliud. Contrario autem modo salutavis foret febris, suborta in adfectionibus apoplecticis, ita, ut his discussis, vel sanitas redeat, vel relinquitur paralyssis quaedam particularis (§. XXIV.).

§. XXX.

Scholion generale. Plures alij casus hoc loco in medium proferri possent. Quorum exempli causa pertinent haemorrhagiae adfectionibus inflammatoriis saepe

pe proficuae; excretiones feri variae, vt phlegmatorrhagia, diarrhoea, in adfectionibus catarrhalibus haud raro vtilissimae; exanthemata varia caco-chymicis frequenter salubria: et id genus plura alia exempla, quae in obseruationibus medicis habentur. Quia vero illi casus, quos a §. XVI. hucusque exposui, ad scopum praesentem sufficere possunt: a re alienum foret, prolixitudinem sequi. Rite enim perpendenti demonstrationes propositionum, ad casus enarratos adaptatarum, non poterit non satis luculenter apparere, quantum vsus generalia in specialioribus praesent, ita, vt theoria inde magis certa et perspicua fieri, imo ad compendium reduci queat; quae alias diffusis tricis obuolui deberet. Atque exinde simul euidentis esse poterit, similem normam in aliis quoque casibus, praeter expositos, obtinere; quam omnino sequi oportebit, vbi nimirum de morborum salubritate, aut insalubritate rectum iudicium ferendum est. Nam quando mihi certo constat, notionem morbi salutaris esse mere relatiuam, neque illam rite applicari posse, quam sanitate et morbis, vtrorumque causis, effectibus in corpore, et signis distincte intellectis: patebit iam, quorsum animus in casu substrato sit dirigendus, ne ad temeraria iudicia prolabatur. Non est praeterea, vt multa hic verba faciam de pertractati argumenti vtilitate. Nam haec satis manifesta est. Quo enim modo et causae aegrorum, et famae suae melius consulere poterit medicus, quam recte

iudicando, qualem eventum nactus sit morbus? Nonne certa cognitio morbi salutaris in casu maximam partem spontaneae illius methodi salubris in se comprehendit, qua nempe natura, sibi relicta saepe vitur in persanandis morbis? Qua methodo naturae medicatricis recte perspecta, medicus, tanquam illius minister, facile atque absque metu errandi determinare poterit, quando illam vel sequi, vel aliam in medendo viam eligere debeat? Cuius rei praeclara specimina iam prostant apud HIPPOCRATEM, GALENUM et alios veteres medicos. Quibus prolatis, nihil amplius restabit, quam ut hasce meas meditationes nunc finiam.

NOBI.

NOBILISSIMO PVLCHREQVE DOCTO
R E S P O N D E N T I

S. D.

PRAESES.

Sine illa cogitandi ratione, qua in proponendis dogmatibus suis continuo utuntur Mathematici, neque in aliis disciplinis solidam cognitionem acquiri posse. res est tam certa et expedita, ut istius veritatis dubium quoddam nemini suboriri possit, nisi ignaro illarum regularum, secundum quas intellectus humanus in cognoscendo vero regitur. Explicat iam istas regulas Logica veri nominis, easdemque ex natura mentis humanae derivat: cum quibus etiam plane conveniunt illae, quas in tradendis doctrinis suis observant Mathematici; dum ex praemissis quibusdam indubiis, accurate instituto ratiocinio, reliqua deducunt, eaque inter se continuo connectunt. Et sic in scriptis Mathematicorum praeclara genuinae Logicae specimina profuturunt, in aliis quoque disciplinis imitanda. Scio quidem varia inter additos Aesculapio errare iudicia de huius methodi ad artem salutarem translatione. Alii enim eandem, tanquam rem nullius usus, contemnunt; alii quidem laudant, in ea tamen sunt sententia, ac si istius methodi applicatio ad Medicinam ideo fieri nequeat, quia haec ab observationibus principia sua petere debet. Illi non erunt audiendi: hi vero iudicium

suam statim mutabunt, quam primum sibi ob oculos ponant
Astronomiam; quippe quae ab observationibus principia sua de-
promit, atque in eo cum Medicina plane conuenit. Sed quem
latere potest, quam certae iam sint atque exploratae res Astrono-
morum? Vt de Physica, vniuersisque aliis partibus Mathematicae ap-
plicatae nihil dicam; utpote quae etiam ab observationibus ori-
gines suas ducunt. Veritati ideoque apprime consentaneum est
de eadem re iudicium M. HIPPOCRATIS, grauisissimi illius ar-
tis medicae statoris, qui in epistola ad filium scripta huic studium
Arithmeticae et Geometriae valdopere commendat, ut non nisi
illarum praeceptis imbutus ad Medicinam accedat. Hinc ipse
M. HIPPOCRATES instituto TVO annuere deberet, DOCTIS-
SIME WAGNER, qui in conscribenda dissertatione TVA vniuersi-
tatis profecto argumenti morem Geometrarum sequutus es. De
quo TIBI ex animo gratulor. Nes potuisses melius diligentiam
TVAM Patronis TVIS probare, quam tali specimine. Dum
mibi praeterca non secus, ac assiduus Auditor innotuisti, quem
simul in exercitationibus disputatoriis priuatis bene stetisse re-
miniscor: non dubito, fore, ut TE quoque virum praestes in ca-
tedra academica, quorsam TE propediem comitaber. Secun-
det iam ulteriores TVOS conatus fortuna! De mea tandem in
TE voluntate certus, AMICISSIME WAGNER, ut me in po-
sterum quoque amare pergas, abs TE peto. Vale D. in Acad.
Halenſi ad diem XXIV. Maii CIOGLV.

Freund,

Freund, wie fruchtbar sind der Wahrheit Schätze!
Die überzeugend, frey von dem Geschwätze,
Sich in die Seelen unauslöschlich drücken,
Und sanft entzücken.

Mitleidig siehst Du, wie mit schwachen Schwingen
Oft niedre Geister nach dem Schatten ringen;
Die ewig träumend nur mit Worten spielen,
Im Chaos wühlen.

Nie wird der Wahrheit göttlich Licht entzehret;
Wem nur Euclides ihre Spuhren lehret.
Ihm reicht sie Lorbeern, und ihn zu belohnen
Ewige Kronen.

Schon jener Grieche lehrte dich die Kinder:
Doch seine Nachwelt dachte weit gefünder,
Sie scheute Mühe, die sie bald versäumte,
Und irrig träumte.

Doch sind die Entel noch nicht ganz verlohren;
Ihnen sind Männer alter Zeit geboren;
Höhere Geister, die trotz Stolz und Drängen,
Dünste zerstreuen.

Auch Du, mein Wagner, hast aus ihren Lehren
Schätze gesammelt, die den Lehrer ehren:
Sieh sie der Nachwelt, und sie auszubreiten,
Danckbarern Zeiten.

Christian Gottlieb Rudolph
von Breslau aus Schlesien.
OPPONENS..

NOBL:

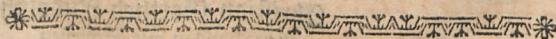
NOBILISSIMO AC DOCTISSIMO
DN. CANDIDATO

S. D. P.

IO. PHIL. LVD. PROEBSTING

MED. STVD, OPPONENS.

Quam industrie, quam grauitur animum TVVM diuæ Hygeæ doctrina subigere et excolere allaboraueris: id ex eleganti hoc TVO specimine, ad quod defendendum iam properas, sole meridiano clarius elucet. Ideoque mihi insigniter de eo gratulor, quod testis esse possim præstantissimæ istius gloriæ, cuius impræsentiarum diligentia TVAE ergo iure meritoque redderis particeps. Macte ista virtute! Dum illa amicitia, quæ inter nos obtinuit, mihi hucusque nihil iucundius, nihil suauius euenire potuisset: vt illa mihi in posterum quoque frui liceat, per quam humaniter a TE peto. De mea amicitia TIBI iam certo fausta quæuis atque felicia ex imo animo apprecor, atque TE bene ex animi sententia valere iubeo. Dab. Halæ Magdeburg. die XXIV. Maii Anno MDCCLV.

Halle, Med. Ztg. 1755-56

ULB Halle 3
002 830 698

Sh

Retrad

7

DE
MORBI SALVTARIS
NOTIONE RITE APPLICANDA

EX CONSENSV GRATIOSAE FACVLTATIS MEDICAE
IN REGIA FRIDERICIANA

PRAESIDE

D. ADAMO NIETZKI

DIE XXVIII. MAII MDCCC LV.

H. L. Q. S.

PVBlice DISSERT

AVCTOR

CAROLVS CHRISTIANVS WAGNER

LOEVENA SILESIVS.

HALAE AD SALAM

STANNO CVRTIANO.